

Бүрхит-монгол ҮНЭН

№ 191 (4311)
1943 оной
СЕНТЯБРИН
17
пятница
Сая 26 минут

ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй,
ВМАССР-эй Верховно Советдэй ба
ВКП(б)-гэй Улан-Удын ГК-гэй орган

Мүнөөдэрэй номерто:
Верховно Главнокомандагыша
Советскэ Союзай Маршал И. Сталин
И. Сталинэй приказууд (1-дэхи
июурта).
СССР-эй Совнаркомд. — Не-
мецкэ азмэдэгтэйгэ сүлөөлгө-
дөн районуудта гадай, хөөн ба
ямаадлаа абаашаа гудай (2-дэхи
июурта).
Суворокко сэрэгэй үчигшн-
гүүдта бурагшадые шөлэн аба-
ха гудай (2-дэхи июурта).
Мальтада 27 итальянскэ сэрэ-
гэй корабльнууд бууба (2-дэхи
июурта).

Верховно Главнокомандагышын ПРИКАЗ

Армиин генерал РОКОССОВСКИДО

Центральна фронтын сэрэгүүд добтол-
гоо үргэлжэлүүлжэ мүнөөдэр, сентяб-
рийн 15-да, хоёр үдэр соо айхабтар шан-
га байлдаанууды хэһэнүйнгээ хүүлээр
Киев тээшэ ошохо замууд дээрэ неме-
цүүдэй оборонын тон шухала түшэг тул-
гуурин пункт болохо — НЕЖИН гэдэг
город ба түмэрзамай томо уезлые эзэлбэ.

НЕЖИНЭЙ түлөө болоһон дайн байл-
даануудта генерал-лейтенант ЧЕРНЯ-
ХОВСКИН, генерал-майор П. М. КОЗЛО-
ВОЙ сэрэгүүд, танкова сэрэгүүдэй ге-
нерал-лейтенант КОРЧАГИНАИ гвардей-
цүүд-танкистнууд ба авиациин генерал-
лейтенант РУДЕНКИН лётчигууд шал-
гаржа гараба.

Илангаяа ехээр шалгарашад:
Генерал-майор ГОЛОСОВОЙ 280-дахы
Конотонско буудалгын дивизи, генерал-
майор ШКРЫЛЕВОЙ 132-дохы Бахмач-
ска буудалгын дивизи, полковник МАК-
СИМОВАЙ 24-дахы Гвардейскэ механизи-
рованнэ бригада, полковник АРТАМО-
НОВОЙ 25-дахы Гвардейскэ механизиро-
ваннэ бригада, генерал-майор БАРИ-
НОВАЙ 26-дахы Гвардейскэ Севскэ меха-
низиованнэ бригада, подполковник СИ-
ЛОВЭЙ 57-дохы Гвардейскэ танкова бри-
гада, полковник КРУЦКИН 299-дахы
штурмовой авиационно дивизи, полков-
ник ИВАНОВАЙ 286-дахы истребительнэ
авиационно дивизи болоно.

Ингэжэ туйлаһан илалты тэмдэглэ-
хын тулада, НЕЖИН городы сүлөөлхын
түлөө дайн байлдаануудта шалгарһан
7-дохы Гвардейскэ механизированнэ кор-
пусо, 24-дахы Гвардейскэ механизиро-
ваннэ бригадада, 25-дахы Гвардейскэ ме-
ханизированнэ бригадада, 57-дохы Гвар-
дейскэ танкова бригадада, 299-дахы
штурмовой авиационно дивизидэ ба 286-

дахы истребительнэ авиационно дивизи-
дэ: „НЕЖИНСКЭ“ гэхэн нэрэнүүдые ол-
гоод, энэһнээ хойшо эдэ соединенинүү-
дые ингэжэ нэрлэхэ гээбэл:

7-дохы Гвардейскэ Нежинскэ меха-
низиованнэ корпус,
24-дахы Гвардейскэ Нежинскэ меха-
низиованнэ бригада,
25-дахы Гвардейскэ Нежинскэ меха-
низиованнэ бригада,
57-дохы Гвардейскэ Нежинскэ танко-
ва бригада,
299-дахы Нежинскэ штурмовой авиа-
ционно дивизи,
286-дахы Нежинскэ истребительнэ
авиационно дивизи,

280-дахы Конотонско буудалгын ди-
визи, 132-дохы Бахмачска буудалгын
дивизи, 26-дахы Гвардейскэ Севскэ ме-
ханизированнэ бригада немецкэ булим-
тарашадта эсэргүү дайн байлдаануудта
хоёрдохёо шалгарһан хадан Улаан Ту-
гай орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, сентябрийн 15-да, 20 части
манай Эхэ ороной столица МОСКВА бол-
бол НЕЖИН городы сүлөөлһэн манай
шэн габьяата сэрэгүүдтэ зуун хорин дүр-
бэн буугаар арбан хоёр дахин артилле-
рийскэ буудалга хэжэ, Эхэ оронойнгоо
үмэнһөө салют мэндэ хүргэхэ байна.

Отлична һайн дайшалхы ябуулганууды
хэһэнэй түлөө НЕЖИН городы сүлөөл-
хын түлөө болоһон дайн байлдаануудта
хабаадласан таанарай хүтэлжэ
байгаа бүхы сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН
ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бээ
даанги байхын түлөө тэмсэлдэ ами бээ
үгэһэн геройнуудта хэтэ мүнхын алдар
солот!

Немецкэ булимтарашадта үхэл!

Верховно Главнокомандагыша

1943 оной сентябрийн 15.

Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

Верховно Главнокомандагышын

ПРИКАЗ

Армиин генерал РОКОССОВСКИДО

Центральна фронтын сэрэгүүд добтолгоо
үргэлжэлүүлжэ Десна мурэнине амжалтатыйгаар
гатаган гараад мүнөөдэр, сентябрийн 16-да, тус
мурэней рубеж дээрэхэ немецүүдэй оборонын
томохон тулга пункт болохо НОВГОРОД-СЕВЕР-
СКИЙ городы абилдаагаар эзлэн абаба.

Ингэжэ, Десна мурэней баруун эрьсээр үни
эртэһнээ бэлдэхгэдэн немецүүдэй обороно
Центральна фронтын сэрэгүүдэй шадамар ба эрид
шуд ябуулгануудай эсэстэ сүмэ сохигдобо гэзгэ.

Десна мурэнине гатаган гараха ба НОВГО-
РОД-СЕВЕРСКИЙ городы сүлөөлхын түлөө
болоһон байлдаануудта генерал-лейтенант РОМА-
НЕНКО, генерал-лейтенант БАТОВ ба генерал-
лейтенант ПУХОВАЙ сэрэгүүд шалгарба.

Новгород-Северскийн түлөө болоһон байл-
даануудта илангаяа шалгарашад:

Генерал-майор Андреев 102-дохы Алас-Дур-
нын буудалгын дивизи, генерал-майор Ки-
селев 140-дахы Сибирскэ буудалгын дивизи,
генерал-майор Сенчилин 162-дохы буудалгын ди-
визи, подполковник Остапенко 478-дахы миномет-
но полк, подполковник Дмитриев 120-дохы истре-
бительнэ танк хоудаа артиллерийскэ полк,
подполковник Коваленко 94-дахы Гвардейскэ ми-
нометно полк, майор Поповой 235-дахы зенитнэ
артиллерийскэ полк, подполковник Габерай 14-
дахы инженерно-саперно бригада, майор Поповой
321-дахы инженерно батальон эдээр болоно.

Туйлаһан илалтануудынь тэмдэглэхын тула-
да нэрлэгдэнэ соединени ба частыуудта НОВ-
ГОРОД-СЕВЕРСКИЙ гэхэн нэрэ олгожо, энэһнээ
хойшо ингэжэ нэрлэдэг болохо:

102-дохы Алас-Дурнын Новгород-Северскэ
буудалгын дивизи,
140-дахы Сибирскэ Новгород-Северскэ бууд-
алгын дивизи,
162-дохы Новгород-Северскэ буудалгын ди-
визи,

478-дахы Новгород-Северскэ минометно полк,
120-дохы Новгород-Северскэ истребительнэ
танк хоудаа артиллерийскэ полк,
94-дахы Гвардейскэ Новгород-Северскэ мино-
метно полк.

235-дахы Новгород-Северскэ зенитнэ артил-
лерийскэ полк.
14-дахы Новгород-Северскэ инженерно-сапер-
но бригада,
321-дахы Новгород-Северскэ инженерно ба-
тальон.

Эдэһнээ гадна, Десна мурэнине гатаган
гарахада болоһон байлдаануудта шалгарашад:

Верховно Главнокомандагыша

1943 оной сентябрийн 16.

Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

Верховно Главнокомандагышын

ПРИКАЗ

Генерал-полковник ПЕТРОВТО

Вице-адмирал ВЛАДИМИРСКИДА

Хойто-Кавказска фронтын сэрэгүүд Хара да-
лайн флотой корабльнууд ба частыуудтай ха-
рилсан газар дээрһээ сохижо ба далай дээрһээ
десант буулгаад зүрхэтэй ябуулга хэжэ табан
хоног соо болоһон айхабтар шанга байлдаанууд
соогуур немецүүдэй 73-дахы ябан сэрэгүүдэй
дивизине, немецүүдэй 101-дахы хадан-буудалгын
дивизине, румынуудай 4-дахы хадан-буудалгын
дивизи ба немецүүдэй далайн ябан сэрэгүүдэй
портовой командануудые хая һамна сохиһонийн-
гоо эсэстэ, — мүнөөдэр, сентябрийн 16-да, Хара
далайн тон шухала порт ба город НОВОРОССИЙ-
СКЫЕ штурмаар эзэлбэ.

НОВОРОССИЙСКИЙН түлөө болоһон дайн байл-
даануудта генерал-лейтенант ЛЕСЕЛИЗИН сэр-
эгүүд, контр-адмирал ХОЛОСТЬКОВОЙ моря-
гууд, авиациин генерал-лейтенант ВЕРШИННИЙ
ба авиациин генерал-лейтенант ЕРМАЧЕНКОВЭЙ
лётчигууд шаалгаржа гараа.

Илангаяа ехээр шалгарашадые нэрлэбэл:

Полковник ВРУЦКИН 318-дахы буудалгын
дивизи, генерал-майор АРШИНЦЕВАЙ 55-дахы
Гвардейскэ Иркутскэ РСФСР-эй Верховно Советдэй
нэрэмжэтэ ЛЕНИНЭЙ орденот ба гурба дахин
Улаантугта буудалгын дивизи, подполковник КОЗ-
ЛОВОЙ 83-дахы Улаантугта тусгаар далайн бууд-
алгын бригада, полковник ШУРЕНКОВАЙ 5-да-
хи Гвардейскэ танкова бригада, подполковник
ПИСКАРЕВОЙ 290-дахы НКВД-гэй сэрэгүүдэй тус-
гаар буудалгын полк, капитан-лейтенант ВОТЫ-
ЛЕВОЙ 393-дахы далайн ябан сэрэгүүдэй тусгаар
батальон, подполковник ГУБРИН Хара далайн
флотой агарай сэрэгэй 11-дахы штурмовой авиа-
ционно дивизи, майор МАКОМЕНКЫН 88-дахы
Гвардейскэ истребительнэ авиационно полк, майор
БОЧАРОВАЙ 889-дахы һүнни хүнгэн-бомбардиро-
вочно авиационно полк, 2-дохы рангын капитан
ПРОЦЕНКИН 2-дохы торпеднэ катернуудай бри-
гада, капитан-лейтенант ГЛУХОВАЙ 1-дахы хажуу-
лай катернуудай Улаантугта дивизион, капитан-лей-
тенант СИПИГИНАИ 4-дахы хажуулай катернуудай
дивизион, подполковник АХТЫРЧЕНКИН 81-дахы
гаубична артиллерийскэ полк, подполковник
ПЕТРУНИН 69-дахы Гвардейскэ артилле-
рийскэ полк, полковник ТАРАСОВАЙ 1169-дахы
үхэр буугай артиллерийскэ полк, майор БАГНИ-
ЧЫН 108-дахы Гвардейскэ танк хоудаа истреби-
тельнэ артиллерийскэ полк, подполковник ИВА-
НИНАЙ 195-дахы хадан ганагата абадалай ми-
нометно полк, майор МАТУШЕНКИН 1-дахы
Гвардейскэ тусгаар артиллерийскэ дивизион, ка-
питан СОЛГУНОВАЙ 251-дахы тусгаар хурдан
абадала артиллерийскэ дивизион, подполковник
МАКАРЯНАЙ 8-дахы Гвардейскэ минометно полк
болоно.

Ингэжэ туйлаһан илалты тэмдэглэхын ту-
лада НОВОРОССИЙСК городы сүлөөлхын түлөө
болоһон дайн байлдаанда шалгарһан 318-дахы
буудалгын дивизидэ, 83-дахы Улаантугта тусгаар
далайн буудалгы, бригадада, 5-дахы Гвардейскэ
танкова бригадада 290-дахы НКВД-гэй сэрэгүүдэй
тусгаар буудалгын полкдо, 393-дахы далайн ябан
сэрэгүүдэй тусгаар батальондо, 11-дахы штурмо-
вой авиационно дивизидэ, 88-дахы Гвардейскэ истре-
бительнэ авиационно полкдо, 889-дахы һүнни
хүнгэн бомбардировочно авиационно полкдо, 2-до-
хи торпеднэ катернуудай бригадада, 1-дахы ха-
жуулай катернуудай Улаантугта дивизиондо, 4-
дахы хажуулай катернуудай дивизиондо, 81-дахы
гаубична артиллерийскэ полкдо, 69-дахы Гвардей-
скэ артиллерийскэ полкдо, 1169-дахы үхэр буу-
гай артиллерийскэ полкдо, 108-дахы Гвардейскэ
танк хоудаа истребительнэ артиллерийскэ полк-

до, 195-дахы хадан ганагата абадалай миномет-
но полкдо, 1-дахы Гвардейскэ тусгаар артиллерий-
скэ дивизиондо, 251-дахы тусгаар хурдан абадала
артиллерийскэ дивизиондо ба 8-дахы Гвардейскэ
минометно полкдо „НОВОРОССИЙСКА“ гэхэн нэ-
рэ олгодо, энэһнээ хойшо эдэ соединенинүүд ба
частыуудые ингэжэ нэрлэхэ гээбэл:

318-дахы Новоросийскэ буудалгын дивизи,
83-дахы Улаантугта Новоросийскэ тусгаар
далайн буудалгын бригада,
5-дахы Гвардейскэ Новоросийскэ танкова
бригада,
290-дахы НКВД-гэй сэрэгүүдэй Новоросийскэ
тусгаар буудалгын полк,
393-дахы далайн ябан сэрэгүүдэй Новорос-
ийскэ тусгаар батальон,
11-дахы Новоросийскэ штурмовой авиацион-
но дивизи,
88-дахы Гвардейскэ Новоросийскэ истреби-
тельнэ авиационно полк,
889-дахы Новоросийскэ һүнни хүнгэн бом-
бардировочно авиационно полк,
2-дохы Новоросийскэ торпеднэ катернуудай
бригада,
1-дахы Улаантугта Новоросийскэ хажуулай
катернуудай дивизион,
4-дахы Новоросийскэ хажуулай катернуудай
дивизион,
81-дахы Новоросийскэ гаубична артиллерий-
скэ полк,
69-дахы Гвардейскэ Новоросийскэ артилле-
рийскэ полк,
1169-дахы Новоросийскэ үхэр бууга артил-
лерийскэ полк,
108-дахы Гвардейскэ Новоросийскэ танк хо-
удаа истребительнэ артиллерийскэ полк,
195-дахы Новоросийскэ хадан ганагата аба-
далай минометно полк,
1-дахы Гвардейскэ Новоросийскэ тусгаар ар-
тиллерийскэ дивизион,
251-дахы Новоросийскэ тусгаар хурдан аба-
дала артиллерийскэ дивизион,
8-дахы Гвардейскэ Новоросийскэ минометно
полк,
55-дахы Гвардейскэ Иркутскэ РСФСР-эй Вер-
ховно Советдэй нэрэмжэтэ ЛЕНИНЭЙ орденот ба
гурба дахин Улаантугта буудалгын дивизи манай
Эхэ ороной дайсагтай дайн байлдаануудта нэгэн-
тэ бэшэ шалгаржа гараһан хадан СУВОРОВОЙ
2-дохы ЭЭРГЫН орденот шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр сентябрийн 16-да 20 части манай
Эхэ ороной столица МОСКВА болбол НОВОРОС-
СИЙСК городы сүлөөлһэн манай шэн габьяата
сэрэгүүдтэ зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар арбан
хоёр дахин артиллерийн буудалга хэжэ салют
мэндэ хүргэхэ байна.

Отлична һайн дайшалхы ябуулганууды
хэһэнэй түлөө НОВОРОССИЙСК городы сүлөөл-
хын түлөө дайн байлдаануудта хабаадласан таана-
рай хүтэлжэ байгаа бүхы сэрэгүүдтэ БАЯСХА-
ЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бээ
даанги байхын түлөө тэмсэлдэ ами бээ
үгэһэн геройнуудта хэтэ мүнхын алдар
солот!

Немецкэ булимтарашадта үхэл!

Верховно Главнокомандагыша

1943 оной сентябрийн 16

Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

Советскэ Информбюроноо

Сентябрийн 14-эй оперативна мэдээн

Сентябрийн 14-эй тууршадэ СТАЛИНОФОО баруугаар (Донбас) манай
сэрэгүүд добтолгоо амжалтатыйгаар хүтүүлэн үргэлжэлүүлжэ, 20-һоо 25
километр хүртэр урагша дабшаха зуураа 150 гаран һуурин газарые, тэрэ
тоодо ИВАНОВНА, ГАВРИЛОНА, МАЛАЯ МИХАЙЛОВНА, БОЛЬШАЯ МИ-
ХАЙЛОВНА, АЛЕКСЕЕВНА, УСПЕНОВНА, ТУРЕНОВНА, ФЕДОРОВНА ги-
рин газарнуудые эзэлбэ.

АЗОВСКО далайн эрьэ зувшин добтолгоо ябан манай сэрэгүүд ураг-
ша дабшаха зуураа 20 гаран һуурин газарнуудые, тэрэ тоодо Сталинскэ
областин ВОЛОДАРСКОЕ, МАНГУШ гэдэг районно центрнуудые ба НОВО-
РОМАНОВНА, НОВО-ГРИГОРЬЕВНА, ЯЛТА, МЕЛЕНИНО, БЕЛОСАРАЙКА
гэдэг томо һуурин газарнуудые эзэлбэ.

ПАВЛОГРАДСКА зүгтэ манай сэрэгүүд добтолгоо үргэлжэлүүлжэ,
6-һаа 10 километр хүртэр урагша дабшаха зуураа 70 гаран һуурин газар-
нуудые, тэрэ тоодо Харьковскэ областин АЛЕКСЕЕВСКОЕ гэдэг районно
центрые, ПЕТРОВСКИЙ, СЕМЕНОВНА, НОВИКОЛАЕВНА, БОЛЬШАЯ
АНДРЕЕВНА, ЦЫГЛЕРОВНА гэдэг томо һуурин газарнуудые ба БЕЛЛЕВ-
НА, ГАВРИЛОНА, ДУБОВО гэдэг түмэрзамай станцинуудые эзэлбэ.

ПРИЛУКСКА зүгтэ манай сэрэгүүд добтолгоо үргэлжэлүүлжэ, зарим
участыууд дээрэ 15 километр хүртэр урагша дабшаха зуураа 70 гаран
һуурин газарые, тэрэ тоодо ЛОХВИЦА город ба ЗАСУЛЬЕ, ПЕРЕКОВОПНА,
СВИРИДОВНА, ЛУНА, СТЕПУНИ, ЛУЦЕНЦИ, ЯХНИКИ, ВЕСАЛЫ, ЗАПО-
ДИНЦЫ гэдэг томо һуурин газарнуудые эзэлбэ.

НЕЖИНСКЭ зүгтэ манай сэрэгүүд добтолгоо үргэлжэлүүлжэ, 5-һаа 8
километр хүртэр урагша дабшаха зуураа 20 гаран һуурин газарые, тэрэ
тоодо Черниговскэ йобластин ДМИТРИЕВНА гэдэг районно центрые ба
ХИСАЛОНА, ПЛАДОНОВНА, БОЛЬШАЯ ГОЗЛЕВНА, БЕРЕЗАНКА,
КУНАШЕВНА (Нежинскэ зүгтэ 15 километрта), РУБАНКА гэдэг томо
һуурин газарнуудые эзэлһэн байна.

ХАРЬВОНАА баруун-урдуурхи оршондо манай сэрэгүүд добтолгоо
байлдаанууды хэжэ, зарим участыууд дээрэ 3-һаа 8 километр хүртэр
урагша дабшаха, хэдэн һуурин газарые эзэлбэ.

РОСЛАВСКАЯ бь БРЯНСКА зүгтэ манай сэрэгүүд добтолгоо байл-
данууды хэжэ, кэдэн һуурин газарнууды эзэлбэ.

Сентябрийн 13-эй тууршадэ манай сэрэгүүд бүхы фронтууд дээрэ 92
немецкэ танк үзэгдэн ба үгы көһөн байна. Агаарай байлдаануудта ба
зенинскэ артилерийн буудалгаар дайсагтай 13 самолет унагаагдаба.

Сталинскэ городноо баруугаар манай сэрэгүүд добтолгоо амжалтатыйгаар
үргэлжэлүүлжэ, 150 гаран һуурин газарые эзэлбэ. Манай сэрэгүүдэй
эршэмтэ сохилжыууды хэдэнэй эсэстэ дайсаг болбол хүн ба техниканууды
талаар ехэ гээтэнүүдтэ ороһон байна. Нэгэ үхэрэй байлдаануудта
2.000 гаран немецкэ солдат ба офицер, 89 танк, эзлэб калхырын 40 ехэ буу,
ба 160 автомашина үгы хэлдэб. Дай-
сагтай 37 ехэ буу, тэрэ тоодо «Фер-
дианалт» түгэлэй 2 самолето ехэ
буу, 23 миномет, миллион хатад сна-
ряд, 5 тонна тээрэгдэй зүйл, 600 тонно
оросон, түмэрзамай 389 вагон ба бу-
сад трофей булганга абтаһан байна.
Морянуудай десант ба булг лей-
тенант Олшановский командаларга
Куньянскэ Азовскэ далайн эрьэ дээрэ
буугаал, немецкэ сэрэгүүдэй сухари
жа абтаһан зам дээрэ нууцада буугаар

ком. Манай бошүүд дайсагтай колон-
нодо габ гэнтэ добтолгоо, 600 шахуу
солдат ба офицерые хатаба. Ондо
нэгэ десант ба булг шаглан-лейт-
нант Немченко хүтэлдээр 200 гит-
леровскэ хатаба, 17 ехэ буу, хэдэн
трактор-тигач, 60 автомашина ба
сэрэгтэй ашаалай новозво үгы хэлдэб.

★ Прилуцка зүгтэ манай сэрэгүүд
добтолгоо үргэлжэлүүлжэ. Дайсан
флот ба тарау флот рублинуудта ба
үргэн мянне полинуудта түшэглэжэ,
советскэ частыуудай дабталгые һаа-
туулан баржа гэжэ һөдөгэ. Манай
сэрэгүүд армизагтай сохилтануудаар
рай дайсаные хүндэ гээлтэдэ оруулжа
эмхи гуржигүүдгээр галдгээ сухарха
баатай болгоно. Немецүүдэй дайсаг
хатагчын намын абажа, мүнөөдөр
Н.С.К. соединенинэ частыууд Лохви-
ца городы эзэлжэ, хэдэн арбад бу-
сад һуурин газарнуудые немецкэ бу-
лимтарашадые сүлөөлө. 1.000 герал
немецкэ солдат ба офицер үгы хата-
ба. Саперно подразделенинүүд дайс-
наг дайны полкунуудые асмалтайга-
гаар хоротуй болгожо, советскэ сэрэ-
гүүдэй замые саберһэнэ. Вязодой ко-
мандалар ахалтага лейтенант Чичков
гэжэ 14 салертой хатагтада 1.000
мянне хоротуй болго. Лейтенант
Ивановой подразделенинэ нэгэ взвод
бошүүд 2.300 немецкэ мянне сүт-
лууба.

★ Брянскэ зүгтэ манай сэрэгүүд
добтолгоо үргэлжэлүүлжэ, хэдэн
һуурин газарые эзэлбэ. Дайсан бол-
бол айхабтар шанга эсэргүүдтэ хэ-
жэ, байлдаанда барилтан балыһонуу-
дые, ажалын подразделенинүүд ба
командануудые оруулна. Нэгэ учас-
ток дээрэ манай габшагай частыууд
тойрон ороо манай хэжэ, дайсагнай
булгыне хатад сагарж болон бай-
лаад байлаа хэжэ нэгэ батальон ябан
сэрэгтэ хатаһан байна. Манай
гвардейскэ лейтенант Ой молон
сохи байлдаанда немецкэ колонные
хата буй сохижо, 200 гитлеровскы
үгы хээ.

★ Брестскэ зүгтэ манай сэрэгүүд
добтолгоо үргэлжэлүүлжэ, хэдэн
һуурин газарые эзэлбэ. Дайсан бол-
бол айхабтар шанга эсэргүүдтэ хэ-
жэ, байлдаанда барилтан балыһонуу-
дые, ажалын подразделенинүүд ба
командануудые оруулна. Нэгэ учас-
ток дээрэ манай габшагай частыууд
тойрон ороо манай хэжэ, дайсагнай
булгыне хатад сагарж болон бай-
лаад байлаа хэжэ нэгэ батальон ябан
сэрэгтэ хатаһан байна. Манай
гвардейскэ лейтенант Ой молон
сохи байлдаанда немецкэ колонные
хата буй сохижо, 200 гитлеровскы
үгы хээ.

Советскэ Информбюроноо

Сентябриин 15-ай оперативна мэдээн

Сентябриин 15-да ИКВЭСЭ зүгтэ манай сэрэгт үд көвр үдэртэ эйхэбтар шангаар байлдаанууды хэбнэйнгээ эсэст НЕЖИН гэдэг түмэрзайн томо узел ба городы эзэлбэ.

ЗАПОРЖКО ба МЕЛИТОПОЛЬСКО зүгүвтэ манай сэрэгүүд довтолгоо амжалттайгаар хүгжүүлжэ, 10—15 километр урагша давшха зуураа ГУЛЯЙ ПОЛЕ гэдэг городы, Днепрпетровскэ областин ПОНРОВСКОЕ гэдэг районно центры, Запорожско областин КУЙБЫШЕВО гэдэг районно центр ба станци эзэлжэ, мүн тэршэлэн 60 гаран бувад нуурын газары, тэрэ тоодо КОЛОМИЙЦЫ, РАВНОПОЛЬТ, ВЕРБОВОЕ, НОВОСЕЛОВЦА, РЕШТИЛОВНА, ГАЙЧУЛ, БЛАГОВЕЩЕНКА, БЕЛОЦЕРКОВКА, ЗАХАРЬЕВНА, СТАРО-ДУБОВКА, УРЗУФ гэдэг томо нуурын газарнууды эзэлхэн байна.

ПАВЛОГРАДСКА зүгтэ манай сэрэгүүд довтолгоо хүгжүүлэн үргэлжүүлжэ, 10-һаа 15 километр хүртэр урагша давшха зуураа 120 гаран нуурын газары, тэрэ тоодо НОВО-НИКОЛАЕВКА, ЗАКУТНЕВКА, НОВО-ПЕТРОВКА, КНЯЗЕВО, РОЖДСТВЕНСКОЕ, НАДЕЖДИНО, СТАРЫЕ БЛИЗНЕЦЫ, БАРБАЛАНОВО, НИКОЛАЕВНА, АЛЕКСАНДРОВКА, ДОБРОВОЕ, тэрэ тоодо 1.000 гаран немцкэ солдат ба офицеры үгэ хэзэ, Элбэг эх трофей, тэрэ тоодо 84 эхэ буу, 2 хуягта транспортёр, олон пулемет ба винтовка булагдан алтаба.

АЛЕКСАНДОПОЛЬ гэдэг томо нуурын газарнууды ба РАЗДОЛЬЕ, КРАСНОПАВЛОВКА, БЛИЗНЕЦЫ гэдэг түмэрзайн отацинууды эзэлбэ.

БРЯНСКА зүгтэ манай сэрэгүүд довтолгоо үргэлжүүлжэ, ДЯТНОВО городы ба ЛУБОВНА гэдэг томо нуурын газары эзэлбэ.

ХАРЬКОВЦАА баруун-ургуур довтолгоо явсан манай сэрэгүүд 5-һаа 8 километр хүртэр урагша давшжэ, 20 гаран нуурын газары, тэрэ тоодо Харьковскэ областин НОВАЯ ВОДОЛАГА гэдэг районно центры ба СТАРАЯ ВОДОЛАГА, КНЯЖИНО, ОХОЧАЕ, МЕЛХОВЦА, ПАРАСКОВЕЯ, БЕРЕСТОВАЯ, ЕФРЕМОВКА гэдэг томо нуурын газарнууды эзэлбэ.

ПРИЛУКСКА зүгтэ манай сэрэгүүд довтолгоо үргэлжүүлжэ, хэдэн нуурын газары, тэрэ тоодо Полтавскэ областин СЕНЧА гэдэг районно центры эзэлхэн байгаа.

РОСЛАВСКА зүгтэ манай сэрэгүүд довтолгоо үргэлжүүлжэ, хэдэн нуурын газары эзэлбэ.

Сентябриин 14-ай туршда манай сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээрэ 59 немцкэ танк гэмтээн ба үгы хэзэн байна. Агаары байлдаануудта ба зенитны артиллерин буудалгаар дайснай 80 самолет унагагдда.

Киевскэ зүгтэ манай сэрэгүүд Нежин гэдэг түмэрзайн томо узел ба городы эзэлбэ. Тус горосто орохо өмүүд дээрэ немцүүд хамаалгын хүсэтэ рубжэ байгуулжэ, тэнгэ шэнэ частнууды татан асархан юм. Хөөр үдэрэй туршда аяхагтар шанга байлдаанууд болохон байгаа. Сентябрьин 15-да үүр сахтын үедэ манай сэрэгүүд Киевтэ орохо зам дээрэ немцүүд хамаалгын туйлай шухала түшгэр тулгуурин пункт болохо Нежин гэдэг түмэрзайн узел ба городы эзэлхэн байна. Советскэ сэрэгүүдэй энэ ялалтын эсэст дайсан болбод Днепр мурнай өвүн эрвэ дээрхэ түмэрзайн түвшингээ мөгсөөрлини адала. Нежин горосты түлөө байлданга 3.000 шахуу немцкэ солдат ба офицер хулгайла. Элбэг эхэ трофей булагдан алтаба, олон хүнүүд плендэ алтаба.

Валдоржско ба Мелитопольско зүгүвтэ манай сэрэгүүд довтолгоо амжалттайгаар хүгжүүлжэ, Гуляй Поле гэдэг городы, Днепрпетровскэ областин Покровскэ гэдэг районно центры, Запорожско областин районно центр ба Куйбышев гэдэг станци эзэлжэ, мүн тэршэлэн 60 гаран бувад нуурын газары эзэлбэ.

Контратакынуудтаа советскэ сэрэгүүдэй эрмэлзэлгэтэ довтолгоо хаагуулан бариха гэсэн немцүүдэй хүлээлтэ дайснай явган сэрэгтэй ба танкы олон подразделенинуудтэй хяа булг сохитдогтоор эсэлгэжэн байна. Нэгэ үдэрэй байлдаануудта немцүүд өвчхөн алуулжэ 2.000 гаран солдат ба офицерэ гээтэ, 16 немцкэ танк ба хуягта транспортёр, 5 самоходно ба 44 полковой эхэ буу үгы хэглэбэ. Хусалбшэ мэдээнэй өнөөр, 4 бүтэн танк, элбэг эхэ буу, 40 эхэ буу, хоолой хэрэгсэлтэй 5 саяад, эдэе хоолой зүйлстэй ба сэрэгтэй өрөөнтэй 7 саяад булагдан алтхэн байна, 300 гаран хүн плендэ алтаба.

Манай авиаци үлэр хүнгүй дайсанай сэрэг ба техникэдэ сохитонууды хэбэ. Үдэрэй туршда советскэ лөгчүүд агаары байлдаануудта 34 немцкэ самолеты унагагдан байна.

Павлоградскэ зүгтэ манай сэрэгүүд довтолгоо үргэлжүүлжэ, 120 гаран нуурын газары эзэлбэ. Танкнууд ба самоходно эхэ буунуудар хүсжүүлгэдэнен немцкэ явган сэрэгтэй отрядууд бүхжүүлгэдэнен нуурын газарнуудта түшгэлжэ, үзэл шанга эсэргүүцэлтэ хэнэ. Манай боовүүд дайснай тылдэ гарадг хамгаалтыг өмнө туржыне элбжэ, немцкэ отряднууд ба гарнизонууды холдла. Н-скэ соединенины частнууд дайснаны сугаржуулан намнаха зуураа 1.000 гаран немцкэ солдат ба офицеры үгэ хэзэ. Элбэг эхэ трофей, тэрэ тоодо 84 эхэ буу, 2 хуягта транспортёр, олон пулемет ба винтовка булагдан алтаба.

Харьковцаа баруун-ургуур манай сэрэгүүд дайснай үсэд шанга эсэргүүцэлтэ нута даража, урагша давшха зуураа 20 гаран нуурын газары эзэлбэ. Н-скэ соединенины боовүүд Харьковскэ областин НоваЯ Водолага гэдэг районно центртэ үлчмэрэн ороод, аяхагтар шанга үйлсын байлдаанууды хэжэ, тэрэ районно центры эзэлхэн байна. НоваЯ Водолагын түлөө болхон байлдаануудта 800 гаран гитлерөөс үгы хэглэжэ, 12 танк ба 5 самоходно эхэ буу гэмтэгдэн ба галлагдан байна. Немцүүдэй хайхан алдэ буу зэсэг ба бичи хэрэгсэлүүд үйлсэвчээр эхэ олоороо үлхэн байна.

Суворовско сэрэгтэй училищинуудта хурагшадые шэлэн абаха тухай

Суворовско сэрэгтэй училищинуудта мадуулгынүддэ абаха эхлэбэ. Энэ жэлдэ коер бэлдхэлдэ ба нэгдэхэ, хоёрдохи, гурбадахы болон дүрбэдэхэ классуудта 8-һаа 13 хүртэр наһанай хувүүддэ абаха нээгдэнгэй.

Хуруулида орохо тухай мадуулгынүддэ хизаарай гү, али областной арадай гэгээрэлэй тейлгуудта, хизаарай гү, али областной комиссийн түрүүлгыншын нэрэ дээрэ үлгэжэ юм. Тэрэнтэй хамта хуруулида орошын түрлээн он тухай, хуруулида хурагшын тухай Наркомпросотэй хуруулида хамта үлгээн справка, бээн элүүр, тамгир хайтай ба тарилга хэглээн тухай медицинскэ комиссийн үнэмшлэгэ, түрлэлдэйн аба хэжэ байһан тухай справка, немцкэ булмгаралгалтай дайн байлдаануудта хабаадсагшын түрлэлдэйн наһа барагдан гү, али нэмэлт болхон тухай справка хабаруулагдха болово, хуруулида орохоодо гол түлөө Улан Армянн сэрэгшадэй ба Дсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай партизаныудай хувүүд мүн тэршэлэн немцкэ эсэмэлгэлэй гар-һаа түрлэлдэйн наһа баража, үншэн үлхэн үлхүүд абаха байна.

Мадуулгынүддэ абаха өмбөрлөг 8-да дүүрхэ, Сентябрьин 8-һаа 25 хүртэр комиссионууд училищинуудта орошоды шэлэн абаха юм. Занятив декабриин 1-һэе эхлэжэ юм.

Хилын саана

Мальтадч 27 италянскэ сэрэгтэй корабльнууд ошонхой

ЛОНДОН, сентябриин 14. (ТАСС). Мальтада байһан Рейтер агентствын тухай корреспондентын мэдээсэлдэ хадаа, тэрэ арадай шэрлэтэ 27 италянскэ сэрэгтэй корабльнууд ошонхой зогсохон байна. Улан доогуур ябадг 4 онгосо ба худалдаа наймааны нэгэ пароход сентябриин 13-ай үдэр эрөө, «Контэ ди Кауру» гэдэг мүнөө хөлбэн заагдажа байһан ба «Имперо» гэдэг шэнээр баригджа үшөө дүүрэдүй байһанга бэшэ италянскэ линкорнууд булгада. Мальтада өршөхтэй. Хэдэн олон өмбөрлөгтэй үлхэн доогуур ябадг өмбөрсүүд бусад жэжэ корабльнууд тэнгэ хаана Дүрдэда цалай тэснэ үшөө байһаар ба мүнөө бусад портнууд тэснэ эльгээлцэхэ юм хэ.

Саутпортдохи британскэ тред-юнионуудай 75-дахы конгресс

ЛОНДОН, сентябриин 12. (ТАСС). Британскэ тред-юнионуудай 75-дахы конгресс дээрэ сентябриин 7-до английска ажалай ба национальна албанай министр Бевин гэгшэ үгэ хэлэһэн байна.

Сентябриин 8-да конгресс болбол Бевинэй үгэе мүн тэршэлэн сэрэгтэй үйлдэбэри ба залуушуудай эрдэм тулгата тухай хэлэ хэлэн асуудалнууды эвчлэн хэлсэһэн байгаа.

Конгрессэй өөсөндэ дээрэ советскэ профсоюзудай делегациин член Нухэр Жуков гэгшэ үгэ хэлэжэ, дайнай ябуулгада СССР-эй эхэнэрнүүдэй үүржэ тэмдэглэһэн юм. Нухэр Жуков болбол улам эршэмтэйгээр хүлэмэрлэхэ английска эхэнэрнүүддэ уряалаа.

Конгресс дээрэ үгэ хэлэһэн американскэ ажалай федерациин түлөөлгөш Неглер гэгшэ өөрөөнөө хэлэһэн үгэ соо советскэ профсоюзуды шэнэзэ дайрхалха өндөо юумэ олохот, тэрэнтэй хамта советскэ профсоюзона комитетэй 3-дахы сессийн хүлэмэри тухай конгресс дээрэ үгэ хэлэбэ. Англо-советскэ профсоюзона комитетэ английска делегаци хоёрдохи фронт тухай советскэ делегациин тулалхалы яахалха абагуй байһан тухай асуудал тушаа хэлэжэ зуураа, Ситрия болбол английска делегациин позиция али болохоор абувчлэхэ гэжэ оролдобо. (Энэ асуудал тушаа английска делегациин дуралдал байл шийдэни бэшэ байһан юм). Өөрөөнөө позиция тэмдэглэхын тулада Ситрия болбол шимэ мадуулгын хэбэ. Тэрэ хадаа американскэ флот Генуяда ошонхой, Булонь ба Дюнкер, горолуудай хоорондо Ла-Маншын францууды эрвэ дээрэ эхэн байлдаанууд боложо байна гэжэ конгресстэ мэдээсэбэ. Тэрэ үедэ советскэ сэрэгүүдэй хэжэ байһан маневрүүддэ дайшалхы ябууланууд гээшэ гэжэ ойлгохон хэдэн олон профсоюзудай делегаци хоёрдохи фронт нээжэ тухай арилтэ мүнөө шухала бэшэ болоод байна гэжэ шийдэхэ. Тимэе хадаа, хоёрдохи фронтые түрлөөр нээжэ тухай шөрөнгүүдэй профсоюзай тулалхал болуулагдан байгаа. Илгэжэ Ситрия болбол хоёрдохи фронт тухай асуудалд өөнтөө наһанай өнөөр шийдэхэри гаргуулаа. Тээд сентябриин 10-ай үдэр хэлэжэ үгэ хэлэхтээ Ситрия болбол буруу информатэ абаһан дээрэбэ тимэе мадуулгын хэлэһэн байгаа гэжэ хэлэһэн байха юм.

Тред-юнионуудай конгрессэй генсөөтэй түрүүлгыншын тушаалда «эвэ жэлэй нуурта горнягуудай федерациин генеральна секретарь Эдвардэ гэгшэ булгадаба.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

55-дахы Гвардейскэ Ириутена РСФСР-эй Верховно Советэй нэрэмжэтэ Ленинэй орден ба гурба дахин Улаанутта буудалгын дивизион Суворовой 2-дохи зэргын орденууд шангаха тухай

Немецкэ булмгаралгалта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованинга дайнахы даалгариныууды жэсэртэ байнаар дүржэхэ зуураа, шэнэ табья ба эрэлхэг зориг гаргаһанайн түлөө 65-ДАХИ ПВАРДЕЙСКОЕ ИРКУТСКА РОФОР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО БА ГУРВА ДАХИН УЛАНУТТА БУУДАЛГЫН ДИВИЗИОН СУВОРОВОЙ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНУОР ШАНГАХА.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлгэшэ

М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль, 1943 оной сентябриин 13.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

«Залуу Гварди» гэгшэ нюуса комсомольско организациин эмхидхэгшэд ба хүтэлбэрилэгшэдтэ Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгэ олгохо тухай

«Залуу Гварди» гэдэг нюуса комсомольско организациин эмхидхэгшэ ба хүтэлбэрилэгшэ тушаа гайхалмаг эвэ габьялтай байһан ба немцкэ-фашистскэ булмгаралгалта эсэргүү тэмсэлдэ шэн зориг ба героиство гаргаһанайн түлөө Ленинэй орден ба «Алтан Одон» медаль барюулгатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгэ олгохо:

Громова Ульяна Малтсөөвнадэ
Земнухов Иван Александровичта
Ковшовой Ольга Васильевната
Тюленин Сергей Гавриловичта
Шевцова Любовь Григорьевнада.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлгэшэ

М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль, 1943 оной сентябриин 13.

Украинскэ ССР-эй партизанууды орденуудаар шагнаха тухай

Немецкэ-фашистскэ булмгаралгалта эсэргүү партизанска тэмсэлдэ баатаршалта ба эрэлхэг зориг гаргаһанайнгаа түлөө СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указээр шагнагдангш:

Ленинэй орденуор—В. А. Квитинский, Н. С. Орлов, А. В. Смирнов, Ф. М. Тимошенко; 4

Улан Тугай орденуор—17 хүн;
Эсэгэ /раноо /хамгаалгын дайнай нэгдэхэ зэргын орденуор—8 хүн;
Элбэг /раноо /хамгаалгын дайнай хоёрдохи зэргын орденуор—13 хүн;
Улан Одонэй орденуор—7 хүн.

(ТАСС).

СССР-эй Совнаркомдо

Немецкэ эзэмдэлгэээ сүлөөлэгдээн районуудта гахай, хони ба ямаады абаашаха тухай

СССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советэй тогтооһонинь:

1. Немцкэ эзэмдэлгэээ сүлөөлэгдээн районуудта колхозуудтай гахай, үхөөрлөгшэ, хонь ба ямаа үхөөрлөгшэ хэргээн болхохын туллада 1943 оной ноябриин 1-хүртэр 55.000 гагай, 165 мянган хонь ба 17 мянган ямаады абаашахада областнуудта шимгээр хувааха гөбөл:

	Мянган толгойгоор		
	Гахай	Хони	Ямаа
Калининскэ областдо	10	20	1,0
Смоленскэ областдо	15	30	2,0
Орловскэ областдо	9	20	2,0
Курска областдо	5	25	2,5
Воронежскэ областдо	10	25	2,5
Сталинградскэ областдо	—	15	2,0
Украинскэ ССР-та	6	30	5,0
Хамта	55	165	17,0

2. Немцкэ эзэмдэлгэээ сүлөөлэгдээн районуудай колхозуудта үгэхын туллада СССР-эй Совнаркомд ба ВКП(б)-тэй ЦК-тэй 1943 оной августын 21-эй тогтоолой 1-дахы бүлэгтэй 4-дэхэ пункттаар тогтоогдохон услөвчин өнөөр шимэ тогтоойгоор 4 Чарвадаа доошо бэшэ наһанай гахай, хонь ба ямаады колхозууд ба колхозни-туудтаа худалдан абаха ябадыны 1943 оной сентябрь-октябрь наһануудта эмхидхэгшэ СССР-эй Наркомзем, СССР-эй Наркомземомолпром, Наркомзот ба зохио облысполком болоо республиканыудай Совнаркомуды уялгалта гөбөл:

Область, республиканыудай нэрэ	Мянган толгойгоор		
	Гахай	Хони	Ямаа
Ярославскэ област	5	15	—
Ивановскэ област	2	10	—
Тамбовскэ област	2	—	—
Саратовскэ област	14	10	—
Куйбышевскэ област	5	20	—
Ульяновскэ област	3	10	—
Чкаловскэ област	3	10	—
Кировскэ област	3	7	—
Молотовскэ област	2	3	—
Свердловскэ област	3	—	—
Башкирскэ АССР	—	10	—
Чувашскэ АССР	3	3	—
Мордовскэ АССР	2	3	—
Кавказскэ ССР	5	50	9
Азербайджанскэ ССР	—	5	—
Грузинскэ ССР	—	5	2
Армянскэ ССР	—	5	3
Хамта	55	165	17

3. Немцкэ эзэмдэлгэээ сүлөөлэгдээн районуудай колхозуудта үгэхын туллада колхознигуудта гахай, хонь ба ямаады худалдан абаха ябада СССР-эй Совнаркомд ба ВКП(б)-тэй ЦК-тэй 1943 оной августын 21-эй тогтоолой 1-дахы бүлэгтэй 9-ба 12-дахы пунктнуудтай зохиуулан хэлгэхэ ушартай.

4. Немцкэ эзэмдэлгэээ сүлөөлэгдээн районуудай колхозуудта хонь малнууды хувааха, шэржэ ба туужа абаашаха, худалдан абаха хамаг бүхы хэрэгтэ хүтэлжэ ба тэлэ малнуудай аян замнаа бүрэн бүтэн абаха болон абаашаһан газартаа бүрэн хайнаар тэмдэглэхын түлөө хариуцаха хэрэгтэ СССР-эй Наркомземомол-промдо (нүхэр Смирнов), СССР-эй Наркомземдо (нүхэр Бендиктов), СССР-эй Наркомземомол-промдо (нүхэр Грищенко) даалгата.

5. Немцкэ эзэмдэлгэээ сүлөөлэгдээн районуудай колхозуудта хонь малнууды хувааха, шэржэ ба туужа абаашаха, худалдан абаха хамаг бүхы хэрэгтэ хүтэлжэ ба тэлэ малнуудай аян замнаа бүрэн бүтэн абаха болон абаашаһан газартаа бүрэн хайнаар тэмдэглэхын түлөө хариуцаха хэрэгтэ СССР-эй Наркомземомол-промдо (нүхэр Смирнов), СССР-эй Наркомземдо (нүхэр Бендиктов), СССР-эй Наркомземомол-промдо (нүхэр Грищенко) даалгата.

6. Колхозууд ба колхознигуудта мал худалдажа абаха ба мүн тэршэлэн немцкэ эзэмдэлгэээ сүлөөлэгдээн районуудта тэлэ малаа зөөжэ ба туужа абаашаха ябадал СССР-эй Наркомземомол-промдотэй бэлдхэлэй органиуудар дамжуулан хэлгэхэ болоно гэжэ тогтохо.

7. Хонь малнууды шэлэн абаха, эмнэлгын арга хэжэ, зөөжэ ба туужа абаашаха мэллэе аян замнаа үлхэхын туллада шухала хэрэгтэй мал үлхэхтэй ба туушадые, мүн тэршэлэн зоотехническэ болон ветеринарша хүтэлбэрилэгшэд СССР-эй Наркомземомол-промдотэй мэдэлдэ үгэхын СССР-эй Наркомземомол-промдотэй (нүхэр Бендиктов) уялгалта.

8. Отохо өнөөтэй станци ба пункт хүртэр хонь малнууды зөөжэ ба туужа абаашаха болон, тэршэлэн тэнгэхин райсполкомуудта тушаага үгэхэ ябадал хадаа облысполкомуд ба Украинскэ ССР-эй Совнаркомдотэй бэлдхэн районуудта хонь мал хувааха тусгөтэй зохиуулан хэлгэхэ ээртэй.

9. Калининскэ, Смоленскэ, Орловскэ, Курска, Воронежскэ, Сталинград-

Гитлеровецүүд Муссолини хулуужа абаашаа

ЖЕНЕВА, сентябриин 14. (ТАСС). Бадальотэй правительствын захиралтаар хаалгатай хуулан Муссолини буюу зэбсэлтэй немцкэ парашютистууд ЮС-тантэй хамта сүлөөлжэ гаргаһан тухай Берлилд хуулигаар сонсхолтобо.

Муссолини хадаа Бадальотэй правительствын тэршэлэн союзнигуудай сэрэгүүдэй командованида дамжуулан үгэхэ гэжэ байһанайн урла тээ германска парашютистуудар абаашагдаа юм гэжэ наһаатайгаар тэрэ мэдээсэлтэ.

Германида Иранай дай сонсохоһон тушаа

ТЕГЕРАН, сентябриин 12. (ТАСС). Иранай Германида дай сонсохоһон үдэр бүхы тегеранска газетнууд правительствынга шийдхэбэригэй наһан амаршалһан түрүү статьянуудтайгай гараба.

«Нүшмт» гэдэг газетэ болбол «Германи хэзээ үншгэе хойшо Иранай довтолын хэрэгтэн хабаадсагддаг. Бүрн 1941 он болтор Германия болбол Иран худал өйлэлхнөө хэдэн олон шийн ба диверсантууды эльгээжэ байһынь бугадоо мөдөн, тэдэнэй зорилго хадаа Ираны дайн байлдаанай газар болгохо ба советскэ арми-нуудай ара талалын үйлдэл хэжэ гэжэ байгаа. Өөһэдхэтэй уялганууды центаргүйгээр элдэжэ, улсхоорондын хуулине хүл дорго гөшхөлгө ба нейтральна гүрэнүүддэ бөгөөд шоллог фашистскэ Германиян үгэ хурууланшые үйлэ хэрэгтэншые иранскэ арал эгнэгд хайшамалтайгаар хандахагүй байна» гэжэ бэшэ.

«Иранчууд союзнигуудта үнэн зүрхтэйгээ эгнэгдэнгэй хайнаар хандалга байһангай хэжэ (нагадангуй). Үншгэе вүб хэрэгтэй ба эрхэ сүлөөтэй түлөө тэмсэжэ байһан гүрэнүүдтэй манайнхайн ялалта түрлөөр өгөдлэ», гэжэ тус газетэ бэшэһэн байгаа.

«Дай сонсохоһон ушар хадаа Иранэй эгэн эхэ туйлалтануудай наһанайн болгоно гэжэ бэлэ тоололбайн гэжэ «Джаванан» гэдэг газетэ бэшэ. Устгалтэрөөе хойшо Иран эрхэ сүлөө ба үншгэе вүб хэрэгтэй лагер тээшэ орохо» гэжэ.

Хариуцагшата редактор Ц. ГАЛСАНОВ.